

Total number of printed pages-8

63(FY) SEM-4/MIN(A)/PHLMIN2034A

2025

PHILOSOPHY

[Minor (A)]

Paper : PHLMIN2034A

**[Methods and Conceptions
of Philosophy (Western Approaches)]**

Full Marks : 70

Pass Marks : 28

Time : Three hours

**The figures in the margin indicate
full marks for the questions.**

1. Choose the correct answer from the following :
1×10=10

তলত দিয়াবোৰৰ শুদ্ধ উত্তৰ বাছি উলিওৱা :

(a) Which of the following group of
Philosophers is a group of rationalist ?

তলত উল্লেখিত দাৰ্শনিকসমূহৰ ভিতৰত কোনটো
বুদ্ধিবাদী দাৰ্শনিককৰ দল?

(i) Descartes, Hume and Locke

ডেকাৰ্ট, হিউম আৰু ল'ক

D09F0 0169

Contd.

- (ii) Descartes, Spinoza and Leibnitz
ডেকাৰ্ট, স্পিনোজা আৰু লাইবনিজ
- (iii) Hume, Locke and Berkeley
হিউম, ল'ক আৰু বার্কলি
- (iv) Descartes, Locke and Spinoza
ডেকাৰ্ট, ল'ক আৰু স্পিনোজা
- (b) Who among the following is famous for his method of doubt ?
তলত উল্লেখিতসমূহৰ ভিতৰত কোন গৰাকী নিজৰ 'সন্দেহ পদ্ধতি'ৰ বাবে বিখ্যাত ?
- (i) Descartes (ডেকাৰ্ট)
- (ii) Spinoza (স্পিনোজা)
- (iii) Locke (ল'ক)
- (iv) Leibnitz (লাইবনিজ)
- (c) How many substance are there according to Spinoza ?
স্পিনোজাৰ মতে দ্ৰব্য কেই প্রকাৰৰ ?
- (i) One (এক)
- (ii) Two (দুই)
- (iii) Three (তিনি)
- (iv) Four (চাৰি)

- (d) Who was the author of the book 'An Enquiry Concerning Human Understanding' ?
An Enquiry Concerning Human Understanding গ্ৰন্থখনৰ লিখক কোন ?
- (i) Leibnitz (লাইবনিজ)
- (ii) Berkeley (বার্কলি)
- (iii) Locke (ল'ক)
- (iv) Hume (হিউম)
- (e) Who advocated the doctrine of innate ideas ?
অন্তর্জাত ধাৰণাটো কোনে প্ৰবৰ্ত্তন কৰিছিল ?
- (i) Locke (ল'ক)
- (ii) Hume (হিউম)
- (iii) Berkeley (বার্কলি)
- (iv) Leibnitz (লাইবনিজ)
- (f) Who coined the dictum 'cogito ergo sum' ?
'Cogito ergo sum' এই উক্তিটো কাৰ ?
- (i) Descartes (ডেকাৰ্ট)
- (ii) Hume (হিউম)
- (iii) Hegel (হেগেল)
- (iv) Spinoza (স্পিনোজা)

(g) "Space and time are empirically real but transcendently idea."—Who is associated with this statement?

“দেশ আৰু কাল অভিজ্ঞতা পূৰ্বভাৱে বাস্তৱ, কিন্তু অতীন্দ্রিয়ভাৱে ভাবাত্মক।”—এই উক্তিৰ লগত জড়িত ব্যক্তিৰ নাম কি ?

(i) Kant (কান্ট)

(ii) Hegel (হেগেল)

(iii) Locke (ল'ক)

(iv) Hume (হিউম)

(h) Who made the following statement "I think, therefore I exist."?

“মই চিন্তা কৰো, গতিকে মোৰ অস্তিত্ব আছে।”—এই উক্তিটো কাৰ ?

(i) Hume (হিউম)

(ii) Kant (কান্ট)

(iii) Descartes (ডোকাৰ্ট)

(iv) Leibnitz (লাইবনিজ)

(i) "Philosophy is the science and criticism of cognition." Who said this?

“দৰ্শন হৈছে জ্ঞানৰ বিজ্ঞান আৰু সমালোচনা।”—এই উক্তিটো কোনে কৈছিল ?

(i) Kant (কান্ট)

(ii) Hegel (হেগেল)

(iii) Berkeley (বাৰ্কলি)

(iv) Hume (হিউম)

(j) Name the philosopher who denied the existence of any substance.

যিকোনো দ্ৰব্যৰ অস্তিত্বক অস্বীকাৰ কৰা দাৰ্শনিক গৰাকীৰ নাম লিখা।

(i) Hume (হিউম)

(ii) Kant (কান্ট)

(iii) Locke (ল'ক)

(iv) Berkeley (বাৰ্কলি)

2. Answer the following questions : **(any five)**
2×5=10

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া : **(যিকোনো পাঁচটা)**

(a) Why is Descartes called a dualist?
ডেকাৰ্টক কিয় দ্বৈতবাদী বোলা হয়?

(b) What are the attributes of substance according to Spinoza?
স্পিনোজাৰ মতে দ্ৰব্যৰ গুণসমূহ কি কি ?

(c) What is the meaning of 'Esse est Percipi'?

'Esse est Percipi' শব্দৰ অৰ্থ কি ?

(d) Define innate ideas with example.

উদাহৰণসহ অন্তৰ্জাত ধাৰণাৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(e) Name *two* books written by Descartes.

ডেকাৰ্টৰ দুখন গ্ৰন্থৰ নাম লিখা।

(f) What do you understand by Humean ideas ?

হিউমৰ ধাৰণা মানে তুমি কি বুজা?

(g) How many substance are admitted by Spinoza ?

স্পিনোজাৰ মতে দ্ৰব্য কেই প্রকাৰৰ?

3. Answer the following questions : **(any six)**

5×6=30

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা : (যিকোনো ছয়টা)

(a) Explain 'Pre-establish hermony' of Leibnitz.

লাইব্ৰনিজৰ 'পূৰ্ব প্ৰতিষ্ঠিত সামঞ্জস্যবাদ ব্যাখ্যা কৰা।

(b) Elaborate Descartes theory of 'Mind-body dualism'.

ডেকাৰ্টৰ 'মন দেহৰ দ্বৈতবাদ' তত্ত্বটোৰ বিতংকৈ লিখা।

(c) Write a short note on Leibnitz's theory of 'Monad'.

লাইব্ৰনিজৰ 'মনাড' মতবাদটো চমুকৈ লিখা।

(d) How does Locke refute the doctrine of innate ideas ?

ল'কে কেনেদৰে অন্তৰ্জাত ধাৰণা খণ্ডন কৰিছে ?

(e) Explain Kant's idea of space and time.

কান্টৰ দেশ আৰু কালৰ ধাৰণা ব্যাখ্যা কৰা।

(f) Explain Hume's view of the distinction impression and ideas.

হিউমৰ অনুভৱ আৰু প্ৰত্যয়ৰ মাজৰ পাৰ্থক্য ব্যাখ্যা কৰা।

(g) State briefly the attributes of 'mind' as distinct from 'body' according to Descartes.

ডেকাৰ্টৰ বৰ্ণনা অনুসৰি 'মন' আৰু 'শৰীৰ' ৰ গুণসমূহৰ পাৰ্থক্য দাঙি ধৰা।

(h) Explain briefly absolute idealism of Hegel.

হেগেলৰ পৰমভাৱবাদৰ চমুকৈ বৰ্ণনা কৰা।

(i) Write a note on Primary Quality and Secondary Quality of John Locke.

জন ল'কৰ মুখ্য গুণ আৰু গৌণ গুণৰ বিষয়ে এটা টোকা লিখা।

4. Answer the following questions : **(any two)**
10×2=20

তলৰ যিকোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) Explain and examine Hume's theory of self.

হিউমৰ আত্ম সম্পৰ্কীয় মতবাদৰ ব্যাখ্যা কৰা।

- (b) 'Space and time are empirically real but transcendently ideal'—Explain.

“দেশ আৰু কাল অভিজ্ঞতা পূৰ্বভাৱে বাস্তৱ, কিন্তু অতীন্দ্রিয় ভাৱে ভাৱাত্মক।” ব্যাখ্যা কৰা।

- (c) Explain Hegel's Dialectical Method.

হেগেলৰ দ্বন্দ্বাত্মক পদ্ধতি ব্যাখ্যা কৰা।

- (d) What are the categories according to Kant ? How does he derive the list of categories ? Explain.

কান্টৰ মতে প্ৰবৰ্গবোৰ কি কি? তেওঁ কেনেকৈ প্ৰবৰ্গৰ তালিকা প্ৰস্তুত কৰিছিল ? ব্যাখ্যা কৰা।